

Guia docent de l'assignatura "Societat, família i escola"

2011/2012

Codi: 102006

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació infantil	847 Graduat en Educació infantil	FB	2	2

Contacte

Nom : Isabel Alvarez Canovas

Email : Isabel.Alvarez@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana haver cursat l'assignatura de primer *Context Social i Gestió Escolar*.

Objectius i contextualització

L'assignatura contribueix a comprendre el fenomen educatiu dins la societat actual i les dinàmiques més rellevants vinculades a la societat, família i escola. Considera els marcs socials, normatius i institucionals com a referents generals on s'emmarca l'actuació d'un professional en un territori, aula o realitat concreta.

L'assignatura contribueix a aprofundir en els continguts desenvolupats durant el primer curs a la facultat de Ciències de l'Educació en l'assignatura de Context social i gestió escolar.

Alguns dels objectius formatius que destacaríem son:

- Conèixer l'evolució històrica de família, les diverses tipologies de família, d'estils de vida i educació en el context familiar.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten a l'educació familiar i escolar.
- Promoure i col·laborar en accions, dintre i fora de l'escola organitzades per famílies, Ajuntaments i altres institucions amb incidència en la formació ciutadana.

Competències i resultats d'aprenentatge

1518:EEI19 - Dominar habilitats socials en el tracte i relació amb la família de cada estudiant i amb el conjunt de famílies.

1518:E19.01 - Crear i mantenir llaços de comunicació amb les famílies per incidir eficaçment en el procés educatiu.

1518:E19.02 - Conèixer i saber exercir les funcions de tutor i orientador en relació amb l'educació de la família.

1518:FBI03.02 - Conèixer i saber exercir les funcions de tutor i orientador en relació amb l'educació familiar.

1518:FBI03.02.01 - Conèixer i saber exercir les funcions de tutor i orientador en relació amb l'educació familiar.

1518:FBI03.03 - Promoure i col·laborar en accions, dins i fora de l'escola, organitzades per famílies, ajuntaments i altres institucions amb incidència en la formació ciutadana.

1518:FBI03.03.01 - Promoure i col·laborar en accions, dins i fora de l'escola, organitzades per famílies, ajuntaments i altres institucions amb incidència en la formació ciutadana.

1518:FBI03.04 - Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible.

1518:FBI03.04.01 - Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, d'estils de vida i educació en el context familiar.

1518:FBI03.04.02 - Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.

1518:FBI03.04.03 - Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat per adquirir recursos que afavoreixin la integració educativa i l'actuació en contextos multiculturals.

1518:FBI03.04.04 - Conèixer la natura de les qüestions més rellevants de les societats complexes en termes de gènere, edat, classe i ètnia i incorporar una lectura crítica respecte a les diverses formes de desigualtat i exclusió social.

1518:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1518:G01.03 - Desenvolupar anàlisis de la realitat social de forma argumentada a partir de fets empírics i opinions contrastades.

1518:G03 - Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

1518:G03.05 - Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat per adquirir recursos que afavoreixin la integració educativa i l'actuació en contextos multiculturals.

1518:T04 - Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.

1518:T04.02 - Reflexionar en grup sobre l'acceptació de normes i el respecte als altres.

1518:T05 - Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.

1518:T05.04 - Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i la seva incidència en la formació integral assumint que l'exercici de la funció educativa ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

1518:T06 - Participar i implicar-se en els actes, reunions i esdeveniments de la institució a la qual es pertany.

1518:T06.04 - Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, d'estils de vida i educació en el context familiar.

Continguts

Bloc A:

Evolució de la família, models familiars, estils de vida i educació en el context familiar

1. Família, infància i joventut.

1.1. El concepte de família i les seves funcions

1.2. Transformacions de les estructures familiars i models actuals.

1.3. El concepte social d'infància i la seva evolució

1.4. Caracterització de la infància a Catalunya a inicis del segle XXI: qui són, què fan, com són

Infància en situació de risc: desestructuració familiar, pobresa, anomia

2. Pobresa i exclusió social

- 2.1. Els conceptes de pobresa i exclusió social
- 2.2. La situació actual a Catalunya
- 2.3. Infància en risc i pobresa infantil

3. Educabilitat i exclusió educativa

- 3.1. El concepte d'educabilitat i les condicions socials per a l'aprenentatge
- 3.2. Escenaris d'educabilitat i ineducabilitat
- 3.3. Actituds de l'alumnat davant l'escola
- 3.4. Formes, expressions i models d'exclusió educativa

Anàlisi sociològica de l'entorn escolar

4. Convergències i divergències família-escola. (2 sessions)

- 4.1. Funcions família - escola i distribució de responsabilitats
- 4.2. Estils educatius familiars i escolars: distàncies i proximitats
- 4.3. L'alteritat familiar davant l'escola: classe, gènere i ètnia
- 4.4. Conciliació família, escola, mercat de treball.

5. Participació familiar: com, en què i per a què? (2 sessions)

- 5.1. El concepte de participació: significat, canals i mecanismes
- 5.2. Les condicions socials per a la participació
- 5.3. Models, estils i formes de participació

Bloc B.

Dret a l'educació, infància i polítiques familiars

1. El dret a l'educació des d'una perspectiva històrica

- 1.1. Context normatiu internacional de l'educació infantil
- 1.2. Evolució de l'educació infantil a la segona meitat del segle XX

2. La protecció a la infància

- 2.1. La protecció de la infància a l'estat Espanyol i Catalunya
- 2.2. Mesures de recolzament a la infància i família a l'Estat Espanyol i Catalunya
- 2.3. Conciliació familiar

3. El paper educatiu de la família

- 3.1. El procés d'humanització dins la família
- 3.2. Educació i afectivitat
- 3.3. La formació en valors per part dels pares

Gestió de les relacions en la comunitat per a la convivència

4. Gestió de les relacions comunitàries i família

- 4.1. Gestió de les necessitats dels infants i famílies a nivell local: Els Plans d'Infància
- 4.2. Institucions i serveis per a infància i famílies a l'Estat Espanyol i Catalunya.
- 4.3. Organització de les relacions comunitàries

5. Escola, diversitat i desigualtat: el tractament de la diversitat des de l'escola

- 5.1. Reptes educatius en el context de diversitat i desigualtat
- 5.2. Propostes per a la igualtat d'oportunitats i inclusió a les escoles
- 5.3. Experiències de models de participació familiar i inclusió educativa

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha

planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Presencial en gran grup	29	Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	G.1.1 /G3.8/ FBI3.1/ FBI3.2/ TF3.9/ MP 70/EI.6/ TF5.8/ FBI3.3/ FBI3.5/ EI.13/ FBI3.4.1
Seminaris	14	Espais de treball en grup reduïts (1/3 part del gran grup) supervisat pel professorat. Hi ha dos formats: - Seminaris relacionats amb la teoria on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup. - Seminaris de suport al treball de recerca grupal (MET)	G.1.1 /G3.8/ FBI3.1/ FBI3.2/ TF3.9/MP 70/EI.6/ TF5.8/ FBI3.3/ FBI3.5/ EI.13/ FBI3.4.1
Exposicions	3	Exposició per part dels estudiants del treball d'aprofundiment desenvolupat al llarg de l'assignatura en grup reduït (1/2 part del gran grup)	G.1.1/ TF3.9/ EI.13 FBI3.4.1

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Espais de treball en grup reduïts supervisat pel professorat	45.4	1.8159999999999998	1518:E19.01 , 1518:G01.03 , 1518:G03.05 , 1518:FBI03.04.04 , 1518:FBI03.04.03
Tipus: Supervisades			
Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	94.5	3.78	1518:FBI03.03.01 , 1518:FBI03.04.01 , 1518:FBI03.04.03

			, 1518:G01.03 , 1518:FBI03.04.04
Exposició per part dels estudiants del treball daprofundiment desenvolupat al llarg de lassignatura en grup reduït (1/2 part del gran grup)	10.1	0.40399999999999997	1518:G01.03 , 1518:T04.02 , 1518:T05.04 , 1518:T06.04

Avaluació

Per poder superar l'assignatura s'han d'aprovar cadascuna de les tres activitats avaluatives de que consta.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom addicional o refent alguna de les activitats lliurades o realitzades. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

Les qualificacions de cada una de les evidències avaluatives es faran públiques al campus virtual en els 20 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 5 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, implica un zero en tota l'assignatura.

La nota final de l'assignatura serà la mitjana de les notes d'ambdós blocs. El promig es farà a partir d'una puntuació mínima de 4 en cada activitat d'avaluació. S'aprovarà l'assignatura amb una puntuació mínima de 5.

La presentació de qualsevol dels treballs obligatoris elimina l'opció del "no presentat" en la convocatòria.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat d'avaluació per a cada bloc (1 i 2) de l'assignatura.	40%	0	0.0	1518:E19.01 , 1518:E19.02 , 1518:FBI03.04.01 , 1518:FBI03.02.01 , 1518:FBI03.04.02
Recull devidències que mostrin l'aprofitament de les tasques realitzades als seminaris	20%	0	0.0	1518:FBI03.03.01 , 1518:FBI03.04.04 , 1518:G01.03 , 1518:G03.05
Treball grupal que es va elaborant al llarg del semestre acadèmic, i que inclou una exposició final, entorn la temàtica de les relacions entre famílies i institucions educatives	40%	0	0.0	1518:FBI03.04.03 , 1518:FBI03.04.04 , 1518:G01.03 , 1518:T04.02 , 1518:T06.04 , 1518:T05.04 , 1518:G03.05

Bibliografia

Bonal, X.; Tarabini, A. (2010). *Ser pobre en la escuela. Habitus de pobreza y condiciones de educabilidad*. Buenos Aires: Miño y Dávila.

Cabrera, D.; Funes, J.; Brullet, C. (2004). *Alumnado, familias y sistema educativo. Los retos de la institución escolar*. Barcelona: Octaedro-FIES.

Cardús, S. (2003). *Propostes d'intervenció per a la conciliació d'horaris familiars, escolars i laborals*. Informe Final. Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar i Família.

Colectivo IOE (2011). *Posiciones y expectativas de las familias en relación al sistema educativo*. Gobierno de España. Ministerio de Educación.

Flaquer, L. (2000). *Las políticas familiares en una perspectiva comparada*. Fundación La Caixa, Colección estudios sociales, 3.

Garreta, J. (Ed). (2007). *La relación familia-escuela: una cuestión pendiente*. Lleida: Universitat de Lleida y Fundación Santa María.

Gómez, C.; et alii. (2002). *La Infància i les famílies als inicis del segle XXI*. Barcelona: CIIMU.

Marí-Klose, P. (2010). *Infància i futur. Noves realitats, nous reptes*. Obra Social Fundació La Caixa. Col.lecció Estudis Socials, 30.

Meil, G. (2009). *Pares i fills a l'Espanya actual*. Obra Social Fundació La Caixa. Col.lecció Estudis Socials, 19.

Nevado, D. (2007). *El desarrollo de las organizaciones del siglo XXI : ética, responsabilidad social, gestión de la diversidad y gestión del cambio*. Madrid: Walters Kluwer.

Pérez-Díaz, V. (2001). *La familia española ante la educación de sus hijos*. Fundació La Caixa. Colección de Estudios Sociales, 5.

Revista Cuatrimestral Del Consejo Escolar del Estado (2007). Participación educativa. Monográfico: participación de padres y madres en la educación. *Revista cuatrimestral del consejo escolar del estado*, 4.

Tedesco, J. C. (1995). *El nuevo pacto educativo. Educación, competitividad y ciudadanía en la sociedad moderna*. Madrid: Anaya.

Torrubia, R.; Dorval, D. (2009). *Família i educació a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, Publicacions Digitals. núm. 5.

Subirats, S. (2003). Participación y responsabilidades de la comunidad en educación. *Revista de Educación*, 330, 217-236.

Vila, I. (1998). *Familia, escuela y comunidad*. Barcelona: Editorial Horsori.

UNICEF (2010). *Propuesta de un sistema de indicadores sobre bienestar infantil en España*. Madrid: UNICEF.

UNICEF-INNOCENTI. (2010). *Los niños dejados atrás. UNICEF, centro de investigaciones Innocenti*. Report Card 9.

Enllaços web d'interès

<http://www.fbofill.cat/>

<http://www.ciimu.org/>

<http://www.unicef-irc.org/>